

להפוך את הזר למוכר: מגמת מדעי החברה בתיכון אלון סיירה בבני ברק

תלמידי שכבת יב במגמת מדעי החברה בתיכון אלון יצאו לסיור מרתק בבני ברק, במסגרת לימודיהם על תרבויות משנה בחברה. במהלך הסיור נחשפו התלמידים לאורח החיים החרדי, לזרמים השונים באוכלוסייה החרדית ולהבדלים ביניהם.

הסיור נפתח במפגש עם איש תקשורת חרדי, שהסביר לתלמידים על העיתונות החרדית, הנתונה לצנזורה מקיפה, למשל בכל הנוגע לתמונות נשים האסורות בפרסום ואפילו שמות נשים אינם מוזכרים בעיתונות זו. מושגים כמו הטרדות מיניות אינם מוזכרים בעיתונים חרדיים, וכן אין עיסוק בתחום הספורט. ככלל, ידיעות אקטואליות מסוימות נגנזות או נערכות כך שיותאמו לקהל היעד. איש התקשורת הסביר לתלמידים גם על התנהלות החרדים ביחס לטכנולוגיה ולסמארטפונים הנתונה אף היא להגבלות חמורות - האינטרנט מוגבל, והחרדים משתמשים בטלפונים כשרים שמיצרים במיוחד עבורם - בהם יש רק אפשרות להתקשר (אין סמסים או מצלמות), או בסמארטפונים כשרים שמוגבלים גם הם הגבלות נוקשות.

לאחר המפגש עם איש התקשורת קיבלו התלמידים הצצה מרתקת לעולם הזוגי בחברה החרדית, באמצעות שיחה עם שדכנית, שהציגה את תהליך השידוך בחברה החרדית. התלמידים למדו כי תהליך השידוך מתחיל בערך בגיל 18, ובמסגרתו פוגשים החתן והכלה המיועדים והוריהם, בני זוג שהותאמו עבורם על פי מראה ותכונות אופי מבוקשות.

רחובות העיר בני ברק בהם צעדו התלמידים חשפו עם כל צעד עולם חדש. חיי העיר הצפופה ביותר בארץ, על צורות המגורים האופייניות לה ועל מרקם תושביה בהם אין כלל חילונים, עניינו את התלמידים מאד. באחד הרחובות חלפה קבוצת התלמידים על פני ישיבת פוניבז' - אחד ממרכזי התורה הגדולים ביותר בעולם.

מסכמת פזית ברמץ, רכזת מגמת מדעי החברה באלון: מטרת הסיור בבני ברק הייתה לאפשר לתלמידי מגמת מדעי החברה הצצה לעולמה של תרבות המשנה החרדית. ממבט שאינו שיפוטי ומבקר, אלא סקרני וחוקר, למדו התלמידים על ערכים, נורמות ומנהגים המאפיינים תרבות משנה ייחודית זו, נחשפו לחלק מסוכני החיברות, קיבלו מידע על חיי הקהילה החרדית, מוסדות החינוך, הבריאות וגמילות החסדים, חיי המשפחה וחלוקת התפקידים בה. כדברי האנתרופולוג קליפורד גירץ "הם הפכו מעט מהזר למוכר"...